

Valvonnan tuottamat tiedot nykytilan kuvaus – Avien ja Valviran havainnot

1. Valviran ja Avien valvontatilasto

- Tietoa hyödyntävät sidosryhmät
 - Pyynnöstä toimitettu medialle ja muille viranomaisille yksittäisiä tilastoja,
 - Avien sisäinen käyttö valvontatyössä ja johtamisessa
 - Tiedotteet => myös suuri yleisö
 - Tilastoja hyödynnetään avin informaatio-ohjauksessa.
 - Media, palvelujen tuottajat
 - Kunnat ja palvelujen tuottajat, media, Valvira, STM, THL, yliopistojen tutkijat, Maakuntaliitot
- Kuvaus tiedon tuotannon prosessista + käytettävistä järjestelmistä
 - Valvira
 - Prosessi: Asianhallintajärjestelmä Tweb/Sampo -> Sampo palveluyäylä ESB -> Tietovarasto (DW) -> Qlikview -> Loppukäyttäjä
 - Käytettävät järjestelmät: Sampo/Tweb ja Qlikview
 - AVI
 - Prosessi: Uspa/Tilda --> Excel -> Qlikview -> Loppukäyttäjä
 - Käytettävät järjestelmät: USPA/Tilda
 - Asian perustiedot siirtyvät USPasta Tildaan, jossa asioille annetaan tarkemmat luokittelutiedot tilastointia varten. KEHA Sisäverkon integraatiopalvelin hakee tiedot Tildan tietokannasta klo 04:00 joka päivä ja muodostaa Tilda_mega.csv tiedoston. KEHA Sisäverkon integraatiopalvelin siirtää aineiston KEHA integraatiopalvelimelle. KEHA integraatiopalvelin vastaanottaa aineiston. AVI raportointi noutaa aineiston. AVI raportointi noutaa aineiston.
- Nykytilan plussat ja miinukset
 - * Tiedon laatu on osittain puutteellista (kaikille asioille ei kirjata tilastotietoja, tai kirjaamisen käytännöt vaihtelevat; esimerkkejä löytyy kommentista)
 - *Ei tilastoida kaikkia tarpeellisia tietoja, joita valvontatyössä ja johtamisessa tarvittaisiin (esimerkkejä löytyy kommentista)
 - Avien kohdalla ei aina tehdä kaikkia tilastomerkitöitä, kun valvonta-asia tulee vireille
 - Tildaan voi kirjata vain ensisijaisen toimialan, ei kahta toimialaa
 - Kerättävät tiedot sovittu yhteisesti
 - Ratkaistujen asioiden osalta luokittelutiedot kohtalaisen hyvällä tasolla. Vireilletulovaiheen perustiedoissa osin vielä puutteita
 - Plussaa: THL yhteinen tiedonkeruu valvonta-ohjemiin liittyen, Miinusta: tietojen saaminen on työlästä, tiedot tulevat pitkällä viiveellä, prosessin pitkittyminen, THLn hoitopääsytiedot ei aina luotettavia
 - Tietojen analysointi on vaikeaa, esim. samaa tahoja koskevien valvontojen koonti.
 - Jos valvontakohteelle annetaan useampia ohjaustoimenpiteitä, voidaan niiden syy kirjata Tildaan vain kahden toimenpiteen osalta.
 - Valvonnassa käytettävä THL:n tietopohja ei aina ajantasainen, esim. hoitotakuu > 2 kk viive
 - Sosiaalihuollon valvonnasta saatava tieto on tekstimuotoista ja ei tilastoitavaa

- Kehittämistarpeet
 - Jos AVI:n valvontatiedot halutaan Valviran tietovarastoon, tarvitaan rajapinta Uspan/Tildan ja DW:n välille -> odotetaan uutta raportointiohjelmia ennen kuin asiaa ruvetaan editämään,
 - Valvontatilastoinnin sisällön kehittäminen vastaamaan tietotarpeita ja riskianalyysin tekemistä ennakoivaa valvontaa varten
 - Jos osapuolitetieto (kuka palvelun tuottaja ja mikä toimintayksikkö) tallennettaisiin valvontatilastoihin, voitaisiin vastata paremmin tietopyyntöihin. Jos osapuolitetietoja jaetaan, tulee tietosuoja varmistaa, ettei esim. henkilötietoja julkaista. Yksi keino osapuolitetiedon saamiseksi tilastointiin voisi olla Valverin/Soterin tietojen yhdistäminen valvontatilastointiin
 - Valviran vastaava tieto aseille?
 - USPA ja Tilda eivät enää keskustele sen jälkeen, kun tiedot ovat USPasta siirtyneet. Jos asian tehtäväluokka muuttuu siirtymisen jälkeen, asian tehtäväluokka ei muutu Tildassa.
 - Aville suorapäisy Avohilmon tietoihin. Valvontaprosessin yhdenmukaistaminen, selkeyttäminen ja suoraviivaistaminen
 - Terhikki/Suosikki: Ammattihenkilöiden valvontaan liittyvä kirjaaminen ja tilastointi. Sovittu, että Valvira järjestää keväällä 2021 sosiaalihuollon ammattihenkilöiden valvonnasta yhteisen kokouksen. Huom: Valveri: Sote-lupapäätösten vieminen Valveriin, lupapäätökset viedään USPAan. Sosiaalihuollon lupahallinnon paperinen arkisto kansallisarkistossa digitalisoitavana. Valvontatiedot ovat USPAssa.
 - Tietojen analysointi voisi olla sujuvampaa.
 - Valvonnan toimenpiteiden syyt tulisi voida kirjata kaikkien toimenpiteiden osalta erikseen ja nämä tiedot tulisi kysyä vasta ratkaisukohdassa. Esim. Tildan täytölle tarvitaan ohjeistus, jotta tiedot kirjataan yhtenäisin perustein kaikissa aseissa. *Tietojen poiminnan tulisi olla sujuvampaa.
 - Vaikuttavuuden arvioimisen ja mittaamisen kehittäminen
 - Tiedon keskittäminen
- Kehitysideoita
 - Interaktiiviset nettisivuille jaettavat raportit
 - Karttavisualisoinnit
 - valvonta-asioiden päätösten tekstianalyysi (esim. riskitekijöiden etsintä päätösteksteistä koneoppimisen avulla)
 - Ennustava analytiikka (Datapohjainen valvonta)
 - Myös AVI:lle olisi hyvä rakentaa kirjausten tarkastusraportti (vrt. Valviran NPrinting)
 - Jokaisella Valviran ryhmällä/osastolla olisi hyvä olla nimetty kirjaustiedon/laadun vastuuhenkilö *näkyvä valvonnan tuottamisen tiedoista riskianlyysiä varten
 - Tilastojen ja raporttien ottamisesta olisi hyvä järjestää koulutusta myös esittelijöille (Oikea ja systemaattinen tieto on aika pitkälle siitä kiinni, että tieto syötetään oikein ja oikeassa muodossa)
 - Tildan täytöstä tarvittaisiin ohje, sillä voi olla monenlaisia käytäntöjä nykyään (Suorsa: Ohjeet ovat päivityksessä. Avien kommentit menneet Valviralle)
 - Yhtenäinen ohjeistus ja selkeät käsitteet tilastoitavista asioista olennaisia – liittyy jatkuvaan kehittämiseen, mutta myös Valtava-hankkeessa muodostettavaan tavoitelaan. Mihin tilastoitavia tietoja tarvitaan, mikä niiden tarkoitus on?
 - On ollut puhetta mahdollisen yhteyden tekemisestä esim. Uspa/Tilda -> Valviran tietovarasto → Näin Valviran ja Avien valvontatyötä tekevät henkilöt voisivat nähdä yhdessä molempien virastojen vireillä olevat valvonta-asiat.
 - Onko tilastoitavat tiedot yksiselitteisiä?

- Tildan ja USPAN välille yhteys, joka tarkistaa diaarinumerolla tehtäväloukkien tilan ja päivittää Tildaan? Luokittelutietojen antaminen USPAssa.
- Asiakasnäkökulman huomioiminen prosessin eri vaiheissa
- Karttavisuaalisoinnin kehittäminen
- Selkeät indikaattorilistat; porrastettu eri tahoille seurantarpeen mukaan (erit. hyvinvointialueilla)
- Vertailevat seurantatutkimukset
- Onko muuta tietopohjaa/ järjestelmää käytettävissä kuin Uspa ja Tilda?
- valvonnan tietoja pitää jatkossa myös julkaista nettisivuilla (vähentäisi tietopyyntöjä, joihin menee paljon aikaa) – liittyy tavoitetilaan

2. Tarkastus-, ohjaus- ja arviointikäynnit

- Tietoa hyödyntävät sidosryhmät
 - Valviran ja Avien sisäisessä käytössä
 - Eduskunnan oikeusasiamies (puolustusvoimien ja vankiterveydenhuollon osalta)
 - Kunnat (sijainti + sijoittajakunnat) ja palveluntuottajat
 - Palveluntuottaja/ohjattava kohde oman toimintansa kehittämisessä ja korjaamisessa.
 - Tietopyyntöjen kautta median edustajat (sikäli kun raportit ovat julkisia ja ne voidaan luovuttaa).
 - Myös toimintaa valvova kunta voi hyödyntää avin tarkastusraporttia omassa valvontatyössään.
 - Päivystysyksiköihin tehdyistä tarkastuskäynneistä koottiin hyvät käytännöt, joita hyödynnettiin palveluntuottajien informaatio-ohjauksessa.
- Kuvaus tiedon tuotannon prosessista + käytettävistä järjestelmistä
 - Muutaman substanssin tarkastus-, ohjaus- ja arviointikäynneistä on tehty prosessikuvaus (esim. puolustusvoimat ja vankiterveydenhuolto)
 - Sosiaalihuollon kaikista substansseista on tehty tarkastuskäynnin lomakkeet. Terveystenhuollossa joistakin substansseista (esim. päivystys, puolustusvoimien ja vankiterveydenhuollon valvonta) tehty yhtenäinen lomake käyntejä varten
 - Terveystenhuollon tarkastuskäynteihin on olemassa yksi runko/pohja
 - AV:ssa käytettävät järjestelmät: Uspa, Tilda
 - Tarkastuskäynnit, sovitut ohjaus ja arviointikäynnit. Taustatiedon koostaminen ja kartoittaminen.
- Nykytilan plussat ja miinukset
 - Tietoa ohjaus- ja arviointikäynneistä ei luokitella ja tilastoida siten, että sitä voisi hyödyntää datapohjaisessa valvonnassa ja riskianalyysin tekemisessä (Asianhallintaan merkitään vain tieto siitä onko tehty käynti ja onko käynti ennalta ilmoitettu vai ei).
 - * Plussaa: antaa ohjeistusta toimijoille. Miinukset: oikeiden toimijoiden läsnäolon puuttuminen ja läsnäolijoiden perehtymisen vaje kyseessä oleviin asioihin.
 - + käyntien vaikuttavuus; vuorovaikutteinen keskustelu, käytännön tiedon ja esimerkkien läpikäyminen, lainsäädäntö, omavalvonnan tukeminen jne.
- Kehittämistarpeet
 - Prosessikuvaus / yhtenäiset lomakkeet loisivat yhtenäisempää tietopohjaa -> AV:in yhtenäisestä sähköisestä tarkastuslomakkeesta ollut aiemmin hanke, jota oltaneen jatkamassa (alkoholipuolen sähköisen tarkastusvälineen laajentaminen koskemaan myös muita substansseja)
 - AV:in ja Valviran tekemistä tarkastuksista ja ohjaus- ja arviointikäynneistä tehtyjen pöytäkirjojen laadullinen informaatio pitäisi saada paremmin/laajemmin hyödynnetyksi

- Avissa Sote-Wirta hanke eri substansseihin levitettävästä sähköisestä valvonta-työkalusta: Valvonta-työkalun pilotointi vanhustenhuollon tarkastus- ja valvontakäynteihin --> työkalulla pyritään tiedonkeruun systematisointi (Sote-virta projektista voi ottaa yhteyttä Anne-Mari Knuutiin)
- valvontaviranomaisten (kunta, avi, valvira, EOA, Oka) välisen tiedon jakaminen (suunnitelmat tarkastuksista) siten, että valvontatoiminta olisi kattavampaa ja valvontaviranomaiset eivät tekisi päällekkäistä työtä
- Ohjaus-arviointikäyntien tehokas ennakkotiedottaminen. Yhteiset pöytäkirjapohjat ja ohjeet.
- Vaikuttavuuden arvioimisen ja mittaamisen kehittäminen (pilotoinnissa oleva sähkö. pöytäkirja tukee tätä)
- Kehitysideoita
 - Sähköinen pöytäkirja ja ohjeistus.
 - Yhteisissä substanssikohtaisissa tarkastuslomakkeissa voisi hyödyntää visuaalisuutta.
 - Onko muuta tietopohjaa/ järjestelmää käytettävissä kuin Uspa ja Tilda?
 - Työväline raporttien ja pöytäkirjojen arviointiin; laajempi asiasanoilla haku

3. Sote Valvontahavaintoraportit

- Tietoa hyödyntävät sidosryhmät
 - Valvira
 - AVI
 - STM (THL:n sote-sisältöraporttien kautta)
 - VM (budjettineuvottelujen/rahoitusasioiden kautta)
 - STM, Valvira, THL, yliopistot, maakuntaliitot
 - THL hyödyntää raportin tietoja mm. osana alueellista sote-arviointia, josta STM puolestaan hyödyntää alueiden kanssa käytävissä keskusteluissa.
- Kuvaus tiedon tuotannon prosessista + käytettävistä järjestelmistä
 - Prosessi: STM:ssä päätös asioista, joista ollaan kiinnostuneita minäkin vuonna -> THL:ssä määritellään tiedot tarkemmin ja pyydetään valvontaviranomaisia toimittamaan tiedot -> Valvira koordinoi tiedon keruun AVIsta -> tiedoista käydään neuvottelukierroksia akselilla STM-alueet, joilla simuloidaan tulevaa -> THL toimittaa arviointiraportit STM:lle (ja VM:lle) ja julkaisee verkkosivuillaan valvontahavaintoraportit arviointiraporttien yhteydessä
 - Tiedot ovat monelta osin satunnaisia valvontaan tulleista asioista koottuja tietoja, jotka eivät välttämättä kuvasta koko kokonaisuutta.
 - Käytettävät järjestelmät AVI:ssa: USPA, Tilda
- Nykytilan plussat ja miinukset
 - Plussa: kokonaiskuva alueen tilanteesta ja valvonnan kohteista. Miinus: raporttien laajuus ja selkeä rajaaminen
 - Plussa: kokonaiskuva alueen tilanteesta ja valvonnan kohteista. Miinus: raporttien laajuus ja selkeä rajaaminen Valvontahavaintoraportin tiedot jo vanhoja? Ei kuvaa kunnan ajankohtaista tilannetta.
 - + kattava kuva alueen tilanteesta
 - - tietojen ajantasaisuus; esim vuoden 2019 havainnot saatavilla vuoden 2020 lopussa -Sosiaalihuollon palveluiden saatavuudesta ei luotettavaa tilastotietoa
- Kehittämistarpeet
 - Mihin tietoon valvontahavainnot pohjautuvat? -> Laadullinen tieto ja joissakin alueissa käydään tätä varten myös uspa-tietoja läpi

- Laadullisen tiedon lisäksi olisi hyvä saada myös määrällistä tietoa, jota THL myös toivoo. Määrällistä tietoa on pyritty saamaan, mutta aluetietojen kirjaaminen on ollut puuttellista, joten kehitettävää riittää vielä.
- Onko aiemmin havaittujen asioiden tila parantunut tai heikentynyt (trendi)? -> Trenditietoa saatavilla, kun valvontahavaintoraportteja on kerätty pidemmältä aikaväliltä
- Tietojen yhdenmukaistaminen (esim. tietoja toimitettu AVIsta riippuen toimijoittain tai substansseittain) -> edelleen kehitettävä raportoinnin yhdenmukaistamista olennaisten seikkojen löytämiseksi
- Selkeä toimeksianto ja ohjeet heti alussa. Mistä tieto koostetaan?
- THL antaa palautetta raporteista ja niitä on pyritty kehittämään THL:n toivomaan suuntaan, koska raporttia on siis tehty nimenomaan THL:n tarpeisiin. Jatkossa voisi mahdollisesti pohtia raportin käyttöä enemmän myös valvonnan suuntaamisessa. *Tiedonkeruu voisi olla systemaattisempaa, jolloin tiedoista olisi luotettavampaa tehdä johtopäätöksiä.
- Raporttien hyödynnettävyyden parantaminen/ kehittäminen
- Valvonnan painopisteet tietoon ajoissa (vuoden alussa) ja ohjeistuksen selkeytys
- Kehitysideoita
 - Runko lomakkeella, jossa ohjaavat asiaryhmät/otsikot
 - Selkeät indikaattorilistat
 - Perustuu valvontaviranomaisten tekemiin omiin havaintoihin, onko mahdollista automatisoida analytiikkaa jollakin tasolla esim asiasanojen perusteella?

4. Valveri

- Tietoa hyödyntävät sidosryhmät
 - *STM
 - * THL
 - * Kela,
 - * Maksulliset yksittäiset tietoluovutuspyynnöt (toimittajille, palvelun tuottajille, konsulttifirmoille ym.)
- Kuvaus tiedon tuotannon prosessista + käytettävistä järjestelmistä
 - Valvira
 - Prosessi: Kirjaamon kirjaus Sampoon (ei tarvita sähköisessä asiointissa) -> Sampon käsittelyjonoon ja Valverin välivarastoon -> Asian päättäminen Sampossa ja rekisteröinti Valveriin -> Tiedostus ja lasku asiakkaalle
 - Palveluntuottajat ilmoittavat luvanvaraisesta toiminnasta toimintakertomuspalvelussa
 - Käytettävät järjestelmät: Valveri, YTJ ja Terhikki-Suosikki, valvontatiedot Samposta
 - AVI
 - Prosessi: Kirjaamon kirjaus Uspan (ei tarvita sähköisessä asiointissa) -> Uspan käsittelyjonoon ja Valverin välivarastoon -> Asian päättäminen Sampossa ja rekisteröinti Valveriin -> Tiedostus ja lasku asiakkaalle
 - Palveluntuottajat ilmoittavat luvanvaraistesta toiminnasta toimintakertomuspalvelussa
 - Käytettävät järjestelmät: Valveri, YTJ, valvontatiedot USPasta
- Nykytilan plussat ja miinukset
 - Tietosisältö ja kirjaamisen tarkkuus kirjavaa
 - Koska historiatietoja ei voi tallentaa, historiatietoja aiemmasta toiminnasta ei saa
 - Palveluntuottaja voi toimia useammalla sektorilla, mutta vastuuhenkilö- ja potilasrekisteritiedot ovat palveluntuottajakohtaisia

- Valvonnassa tarvittavia tietoja ei ole saatavilla/yhdistettävissä QlikView tietoihin
- Kehittämistarpeet
 - Valverissa olisi hyvä olla valvontaosuus
 - Valvontatiedot näkyvät vain virastokohtaisesti, eli Valvira näkee Samposta Valvirassa vireillä olevat valvontakohteet ja AVIt näkevät USPasta AVI:ssa vireillä olevat valvontakohteet
 - Valverista saatavat tilastot voisivat olla monipuolisemmin muokattavissa ja rajattavissa (esim. trendi/historiatieto tietyn toimialan kasvusta ja palveluntuottajan henkilöstömäärät)
 - YTJ:stä/Suomi.fi:stä automaattisesti asiakkaitten perustiedot Valveriin
 - Valverin tietojen yhdistäminen QlickViewn tietoihin ja saaminen riskianalyysin pohjaksi. Tietojen yhdistäminen Sampon asianhallintatietoihin olisi tarpeen. Sen voisi tehdä Qlikissä tai muussa raportointivälineessä, jos olisi yhdistävä tietokenttä, esim. diaarinumero
- Kehitysideoita
 - Tiettyjen kenttien muuttaminen pakollisiksi tai niiden automaattinen tarkistus (ja ilmoitus puutteista tarvittaessa?) -> Kenttien pakollisuutta on jo, mutta toiminto pitäisi saada "älykkäämmäksi" jotta tarkistaisi myös kirjattua sisältöä (ongelma lähinnä tekstimuotoisissa kentissä, johon voi kirjata paljon asiaan kuulumatonta tietoa. Ratkaisuehdotuksena mm. merkkimäärän rajoitus tai esim. koulutuskenttään valmiit koulutukset, joista voi valita)

5. Terhikki/Suosikki

- Tietoa hyödyntävät sidosryhmät
 - Julkisen tietopalvelun kautta (JulkiTerhikki/JulkiSuosikki) nähtävillä suppeat tiedot ammattihenkilöistä
 - Yksittäisille toimijoille, kuten toimittajille, annetaan pyynnöstä satunnaisesti tietoja
 - Muiden maiden valvontaviranomaiset (IMI-järjestelmän eli EU:n sähköisen tietojenvaihtojärjestelmän kautta EU-maat, erikseen Ruotsi, Norja, Tanska ja Islanti)
 - Sopimukseen perustuen:
 - AVI
 - Fimea
 - THL
 - Tilastokeskus
 - Digi- ja väestötietovirasto
 - Puolustusvoimat
 - Suomen lääkäriliitto
 - Suomen hammaslääkäriliitto
 - Suomalainen lääkäriseura Duodecim ry
 - Tehy ry
- Kuvaus tiedon tuotannon prosessista + käytettävistä järjestelmistä
 - Laillistuksen/nimikesuojauksen prosessi: Kirjaamon kirjaus Sampoon (ei tarvita sähköisessä asiointissa) -> Sampon käsittelyjonoon -> Asian päättäminen Samossa ja rekisteröinti Terhikki/Suosikkiin -> Tiedotus ja lasku asiakkaalle
 - Valvonnan prosessit: Esittelijä merkitsee ammattihenkilölle annettavat huomautukset Sampoon -> huomautukset siirtyvät ratkaisijan allekirjoituksesta Terhikkiin/Suosikkiin
 - Sote ammattihenkilöiden valvontalautakunnan sihteerit merkitsevät Terhikkiin/Suosikkiin muut valvontaseuraamukset heti lautakunnan kokouksen jälkeen sekä tuomioistuinten antamat rangaistukset. Lautakunnan sihteerit tekevät tarvittavat merkinnät myös IMI-järjestelmään ja lähettävät tarvittavat tiedot muiden maiden valvontaviranomaisille.

- Käytettävät järjestelmät: Sampo/Tweb, Terhikki/Suosikki, Virta, Koski, VTJ, JulkiTerhikki/JulkiSuosikki
- Nykytilan plussat ja miinukset
 - Terhikissä ja IMI-järjestelmässä ei ole liittymäpintaa
- Kehittämistarpeet
 - Terhikin ja IMI-järjestelmän välille liittymäpintä tulevaisuudessa, kun IMI tämän mahdollistaa
- Kehitysideoita
 - Ammattioikeustilastojen lisääminen Valviran ja Avien nettisivuille säännöllisesti. Tämän jälkeen ammattioikeustiedoista kysyvät henkilöt pitäisi ensisijaisesti ohjata verkossa oleviin julkistettuihin tietolähteisiin. -> Tällä hetkellä haasteena tietojen nettisivuille lisäämisessä on, että maata, jossa ammattioikeuteen oikeuttava terveydenhuollon tutkinto on suoritettu, ei saada selville vanhempien terveydenhuollon tutkintojen kohdalla.